

ESTUDI DELS SONDATGES VESICALS 08/09 EN UNA UNITAT DE MEDICINA INTERNA

Autors: Mariona Pujolàs, Mariona Bosacoma, Carme Pizarro,
Yuricel Ramos, Nuri Muñoz, Loudes Gou

INTRODUCCIÓ

- A la unitat de Medicina Interna, del febrer de l'any 2008 fins al febrer del 2009 s'ha recopilat informació de tots els pacients que han arribat amb SV o s'han hagut de sondar.
- El motiu de l'estudi és buscar la relació entre el sondatge vesical i la infecció d'orina; infecció nosocomial predominant en el centre.

OBJECTIU

- **Poder definir:**
  - **La relació entre:**
    - sondatge i infecció d'orina
    - sondatge i retenció urinària secundària al sondatge
  - **El volum de sondatges**
  - **Les repercussions i el perquè se sonda als pacients**

- **Mostra:**
  - **Pacients que han arribat a la unitat sondats**
  - **Pacients que s'han hagut de sondar.**

MATERIAL I MÈTODE

- Hem realitzat un estudi analític longitudinal prospectiu de tots els pacients sondats o portadors de SV de la unitat de medicina interna. L'estudi ha comprès els pacients ingressats entre el 13 de febrer de 2008 i el 17 de febrer de 2009.
- La mostra ha estat de 129 casos de pacients amb SV, d'un total de 1.382 pacients que han passat per la unitat en aquest període de temps.
- Les infermeres de la planta recollim les dades dels pacients segons el registre de l'**ANEX 1**

DEFINICIONS

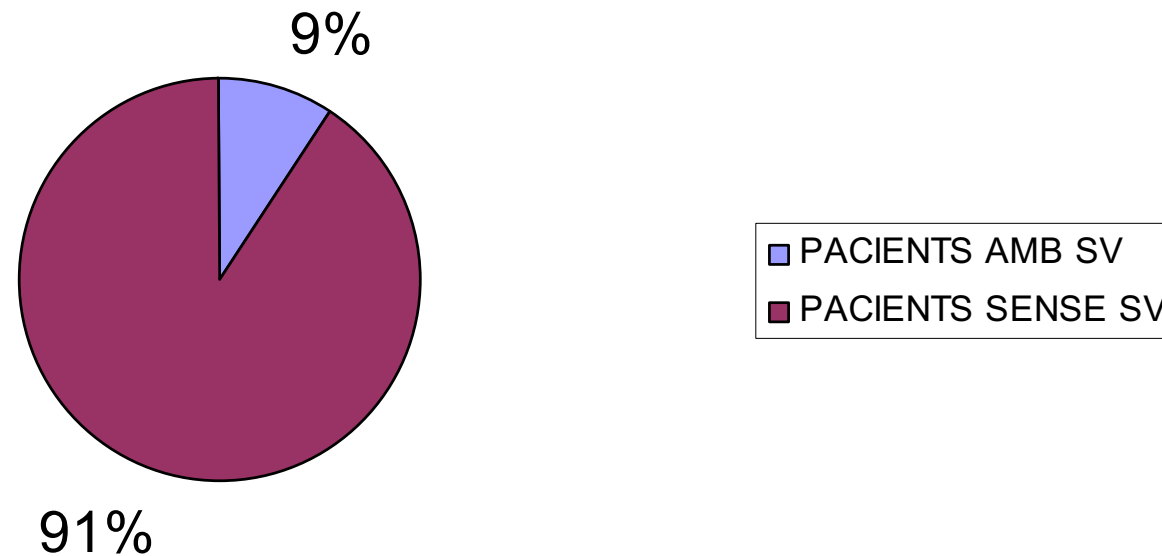
- **Infecció urinària:** S'han considerat exclusivament les infeccions simptomàtiques que compleixin els següents criteris:
  - Febre o altres símptomes urinaris i urinocultiu positiu amb >100.000 colònies/xml.
  - Febre més altres símptomes urinaris i qualsevol dels següents: tira reactiva + leucocitúria, prescripció d'un tractament ATB.
  - Malalts amb sonda urinària que presenten febre i piúria (+/- urocultiu positiu)

DEFINICIONS

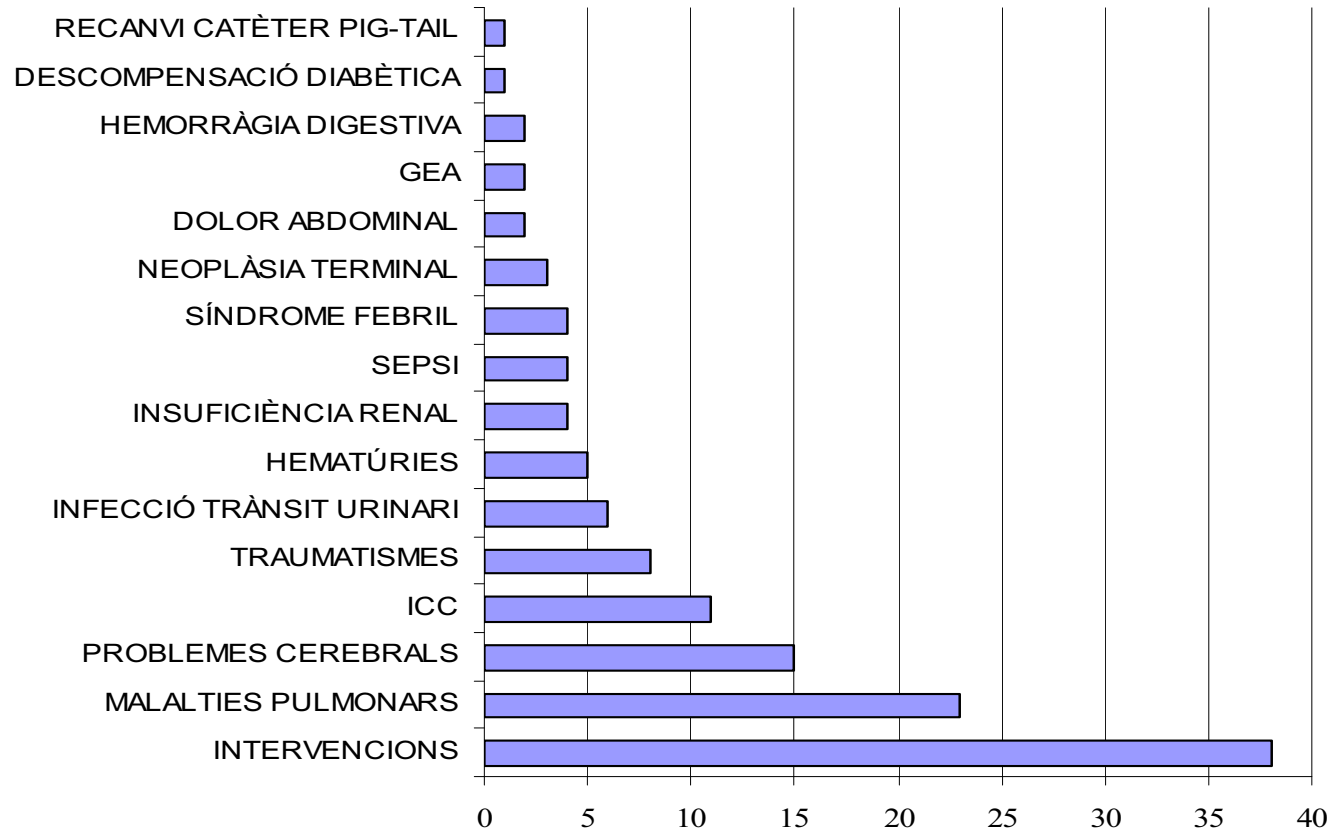
- **Per realitzar els sondatges s'ha seguit el protocol del centre amb les normes d'higiene i desinfecció.**
  - Aprofitant que aquest any teníem com a DPO la correcta aplicació del protocol de sondatge, tots els sondatges practicats a planta varen ser supervisats per garantir el correcte compliment

- **S'ha procurat que:**
  - La bossa no toqués a terra
  - Es fixés la sonda a la cama del pacient,
  - Que el circuit fos tancat a excepció dels pacients que necessitaven sèrum de rentat.

TOTAL DE PACIENTS ESTUDIATS EN UN ANY

- Dels 1.382 pacients estudiats, 129 han portat SV, representant el 9% del total de pacients.

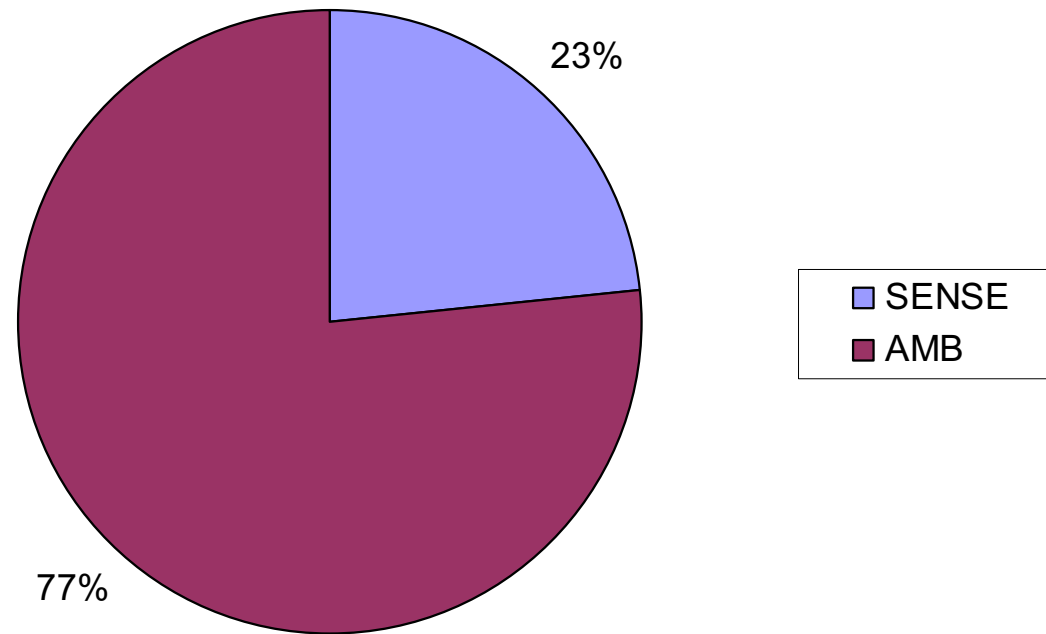
DIAGNÒSTIC D'INGRÉS

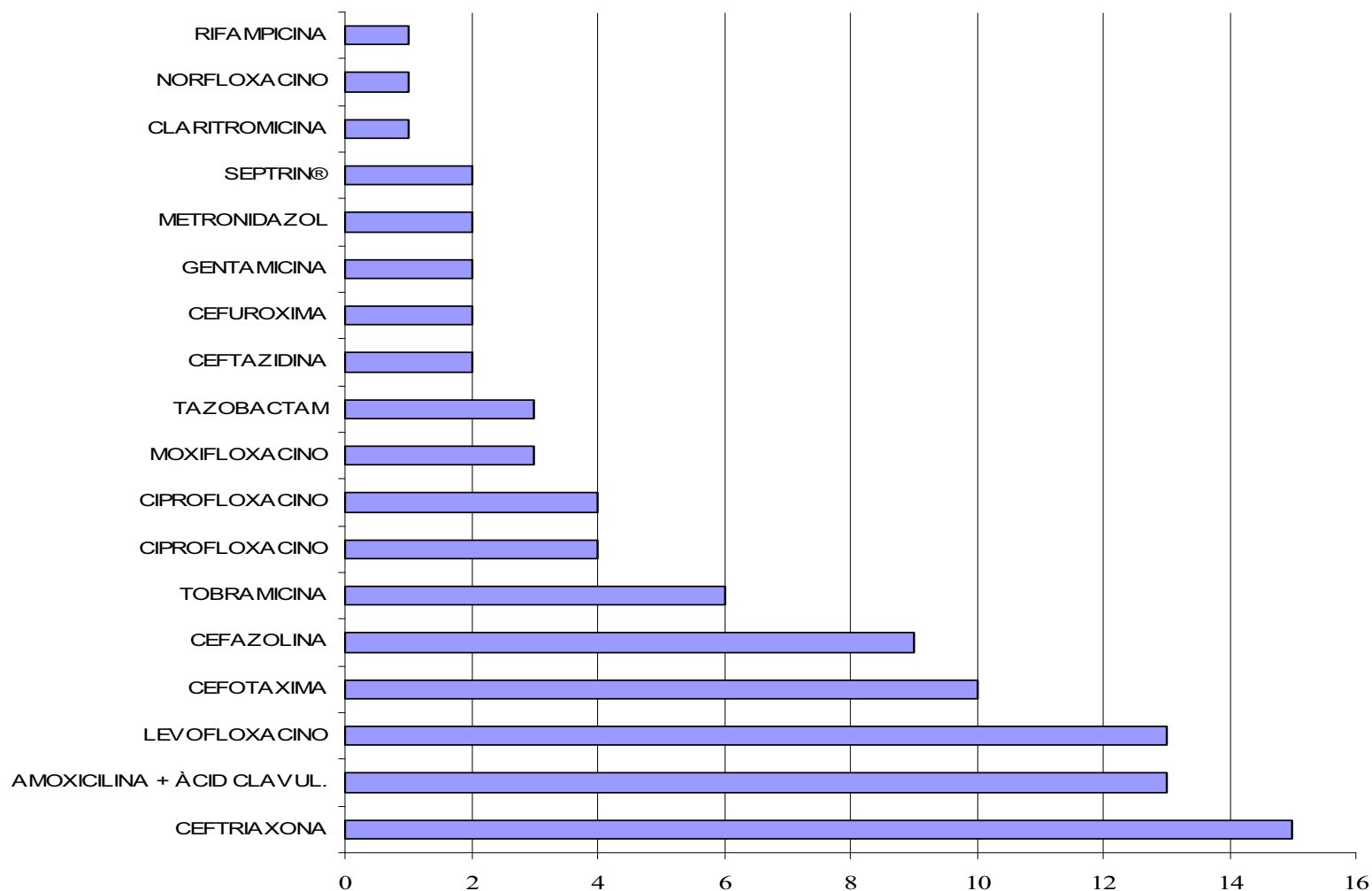
- La majoria dels pacients que han requerit la col·locació de SV han ingressat per operar-se 29,4% o per malalties pulmonars 17,8%.

AMB/SENSE ANTIBIÒTIC

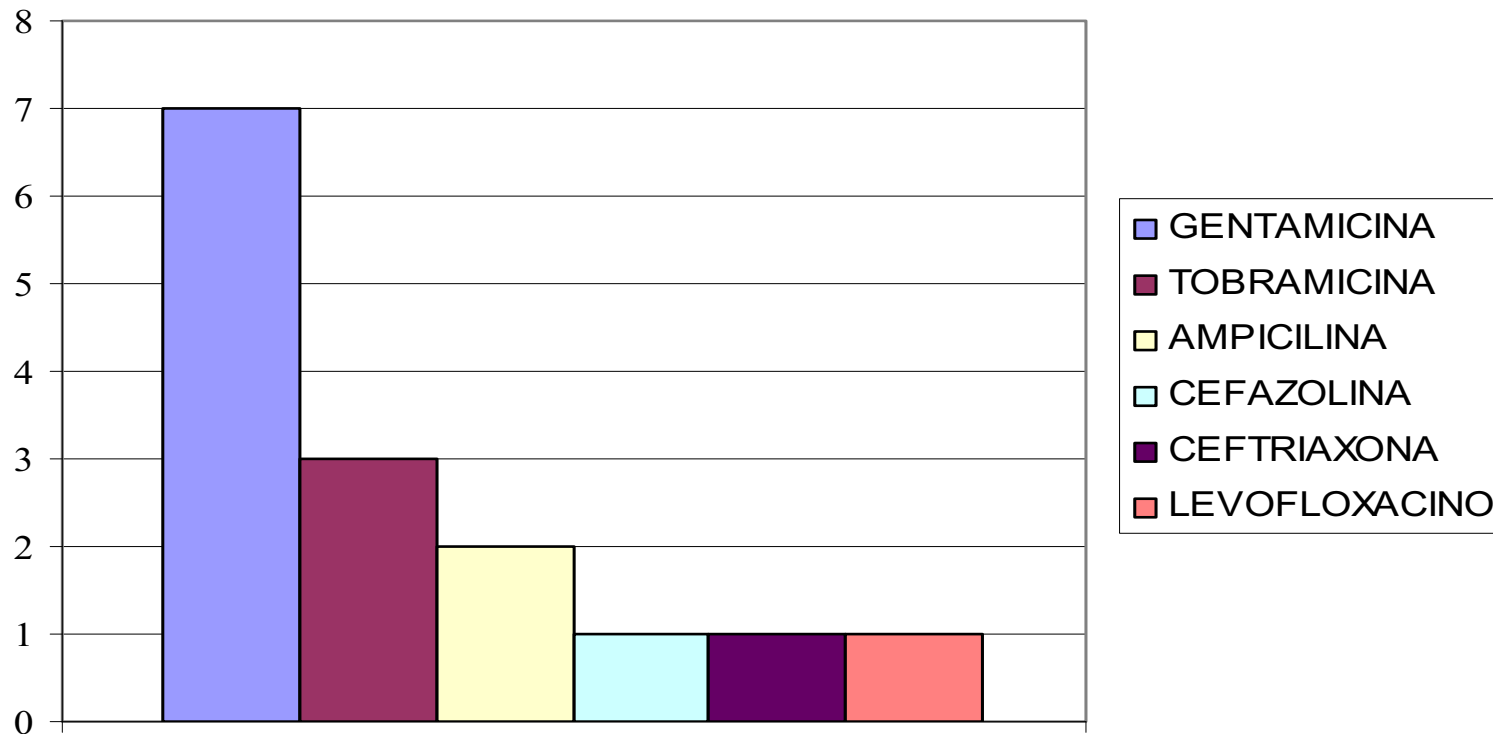

TIPUS D'ANTIBIÒTIC PAUTAT

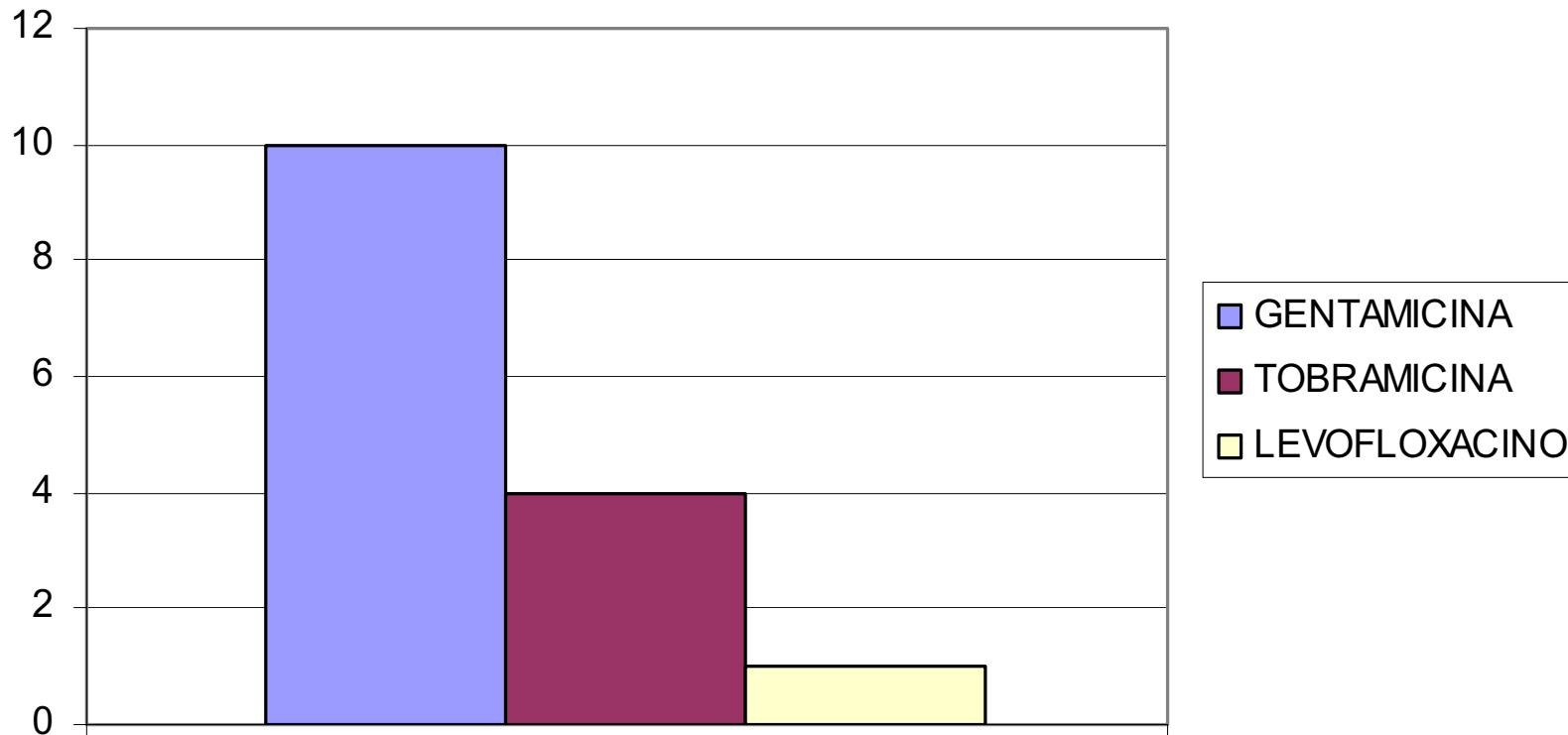
- L'antibiòtic més receptat és la Ceftriaxona amb un 28,3% dels casos seguit de l'Amoxicilina + Àcid Clavulàmic i Levofloxacino amb un 24,5%.

ANTIBIÒTIC PRE-SONDATGE

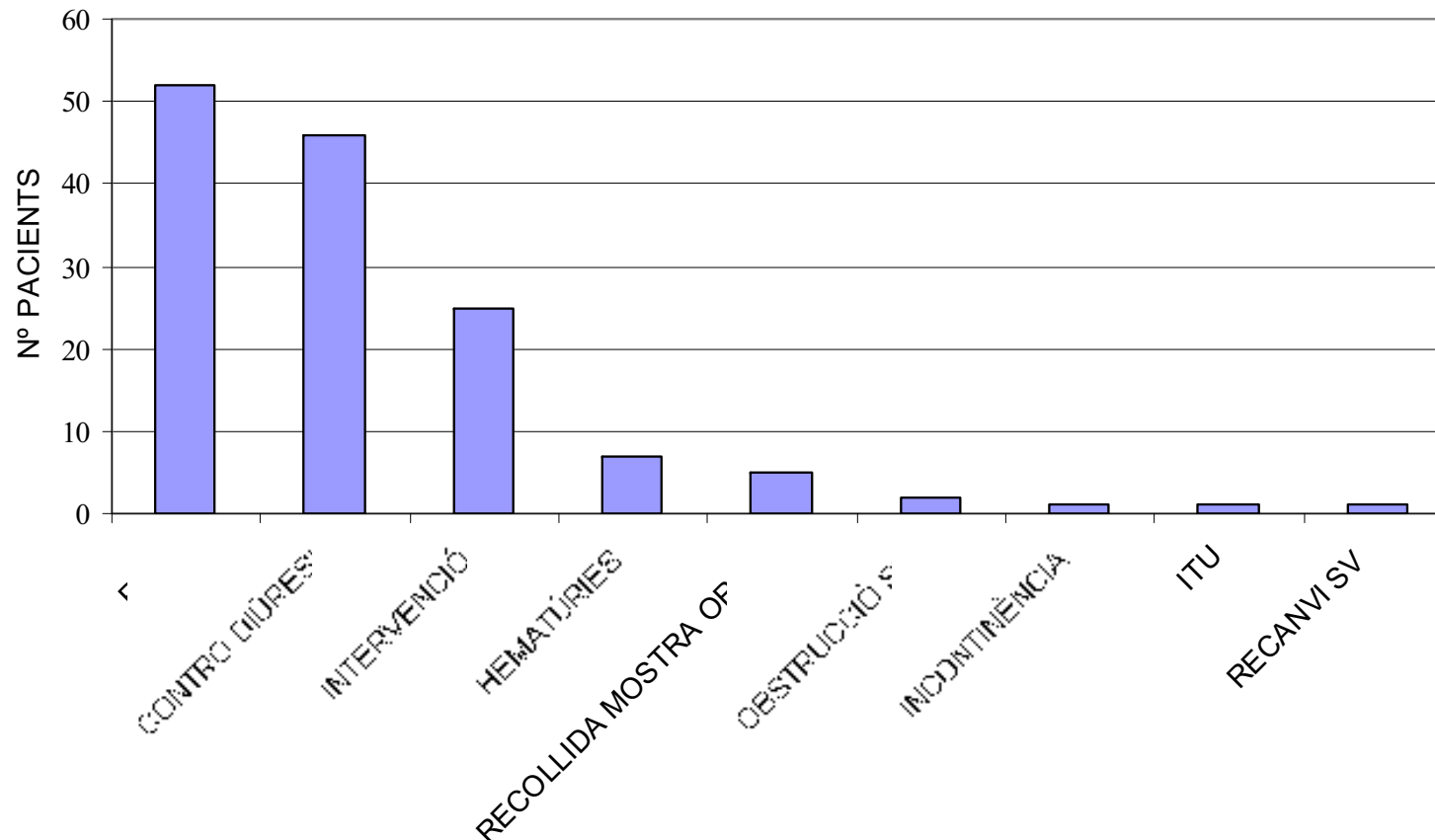
- L'antibiòtic més utilitzat abans del sondatge és la Gentamicina en un 46,6%, i la Tobramicina en un 20%.

ANTIBIÒTIC PRE-RETIRADA SV

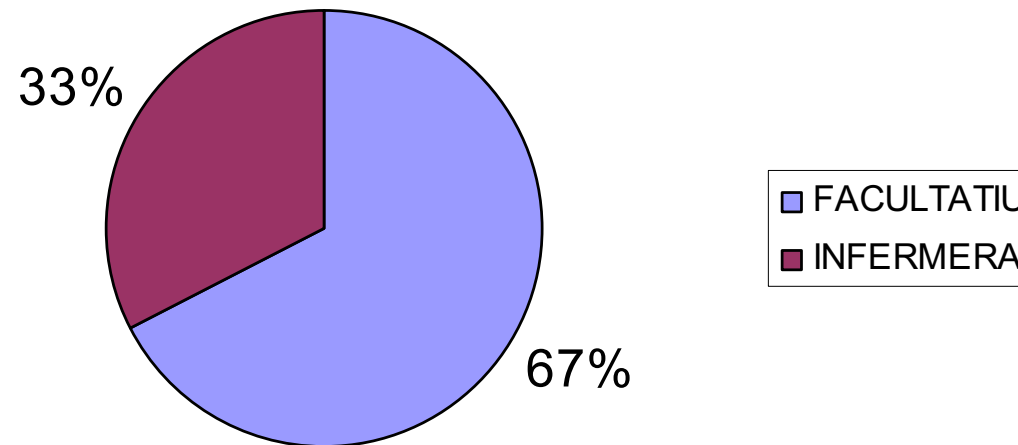
- La Gentamicina és el que s'utilitza més abans de retirar SV en un 66,6%.

MOTIU DEL SONDATGE

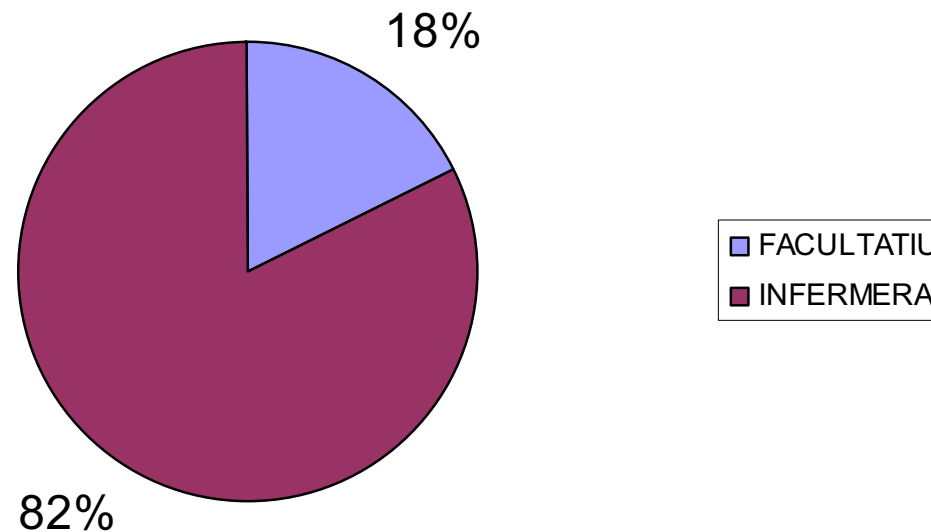
- El motiu primordial és la retenció aguda d'orina 37,1%, seguit del control de diüresi 32,8%.

PERSONA QUE ORDENA EL SONDATGE

- El facultatiu és el que, en un 67%, ordena el sondatge.

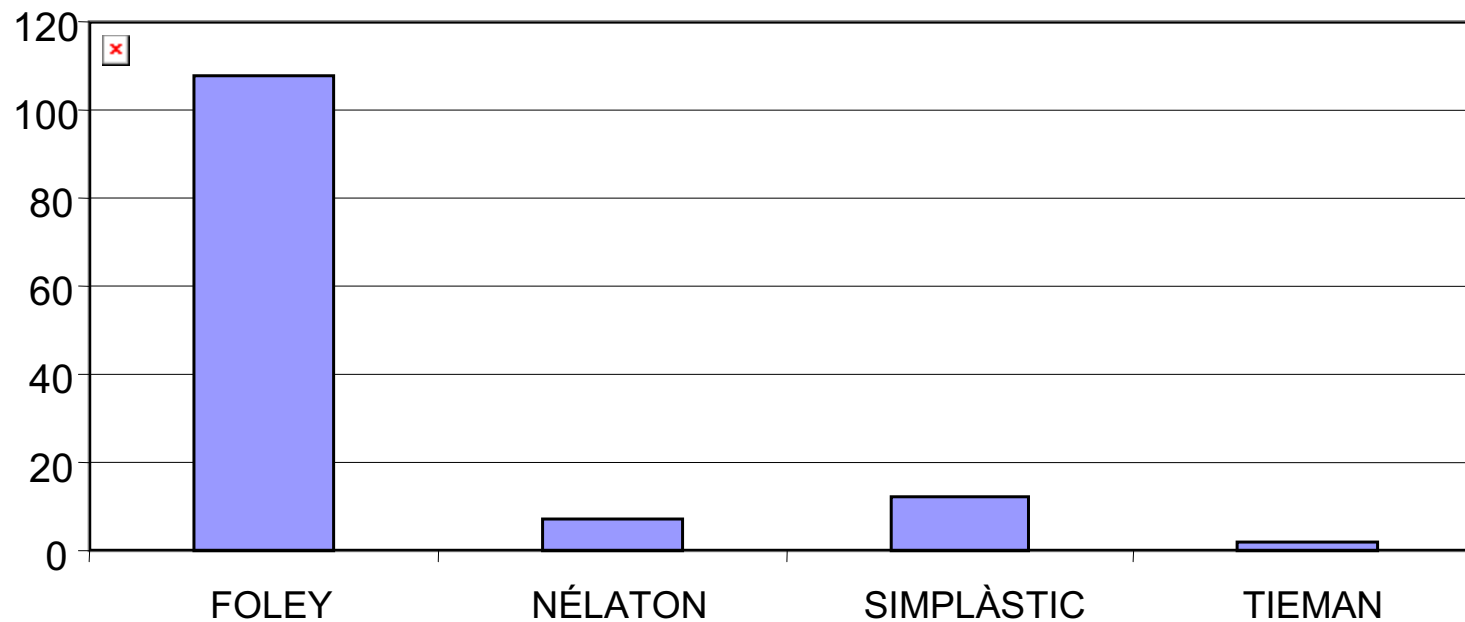
PERSONA QUE REALITZA EL SONDATGE

- Majoritàriament és la infermera qui realitza el sondatge.

TIPUS DE SONDA UTILITZADA

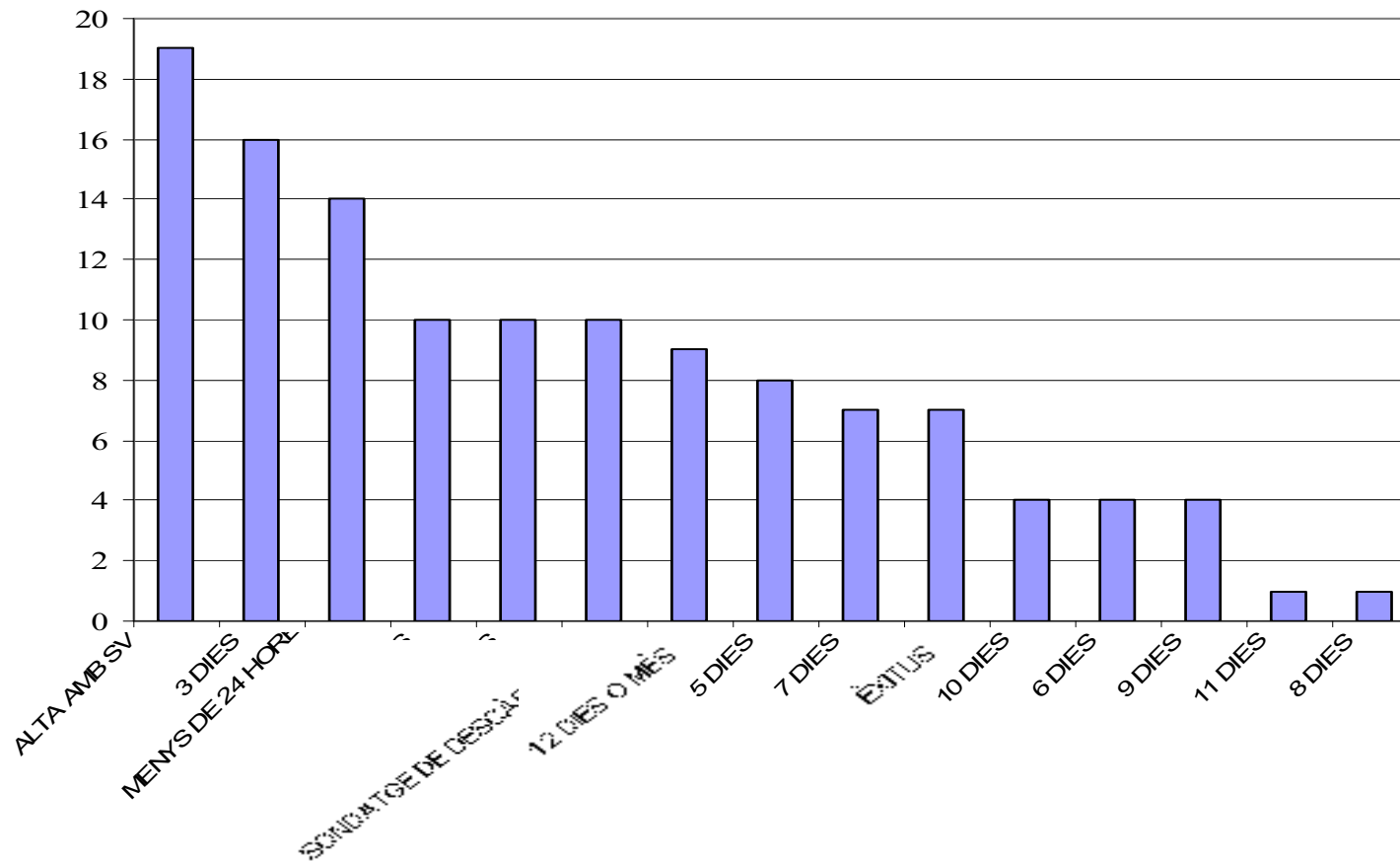
TIPUS DE SONDA

- La sonda que es fa servir de forma majoritaria és la Foley en un 83,7%.

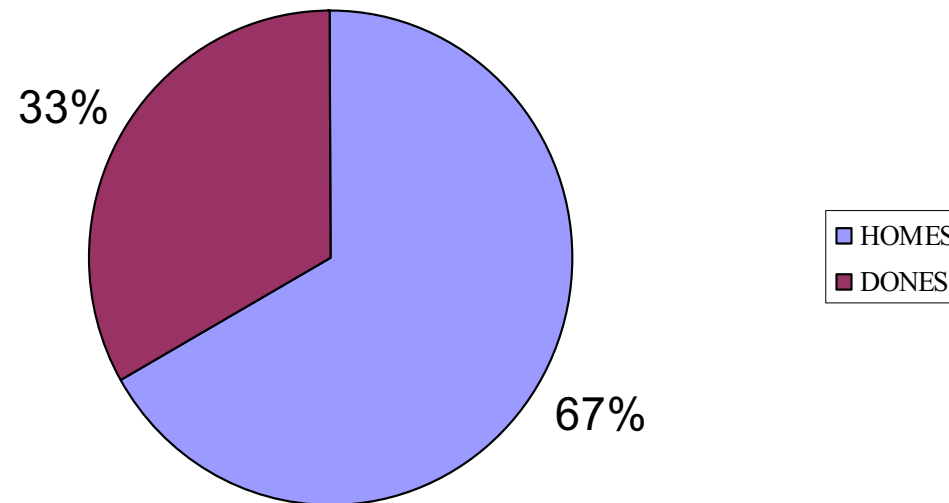

TEMPS DE COL·LOCACIÓ SV

- 19 casos (14,7%) varen marxar d'alta amb SV
- En el 46,5% dels casos és retira la SV abans de 4 dies

SEXE I EDAT

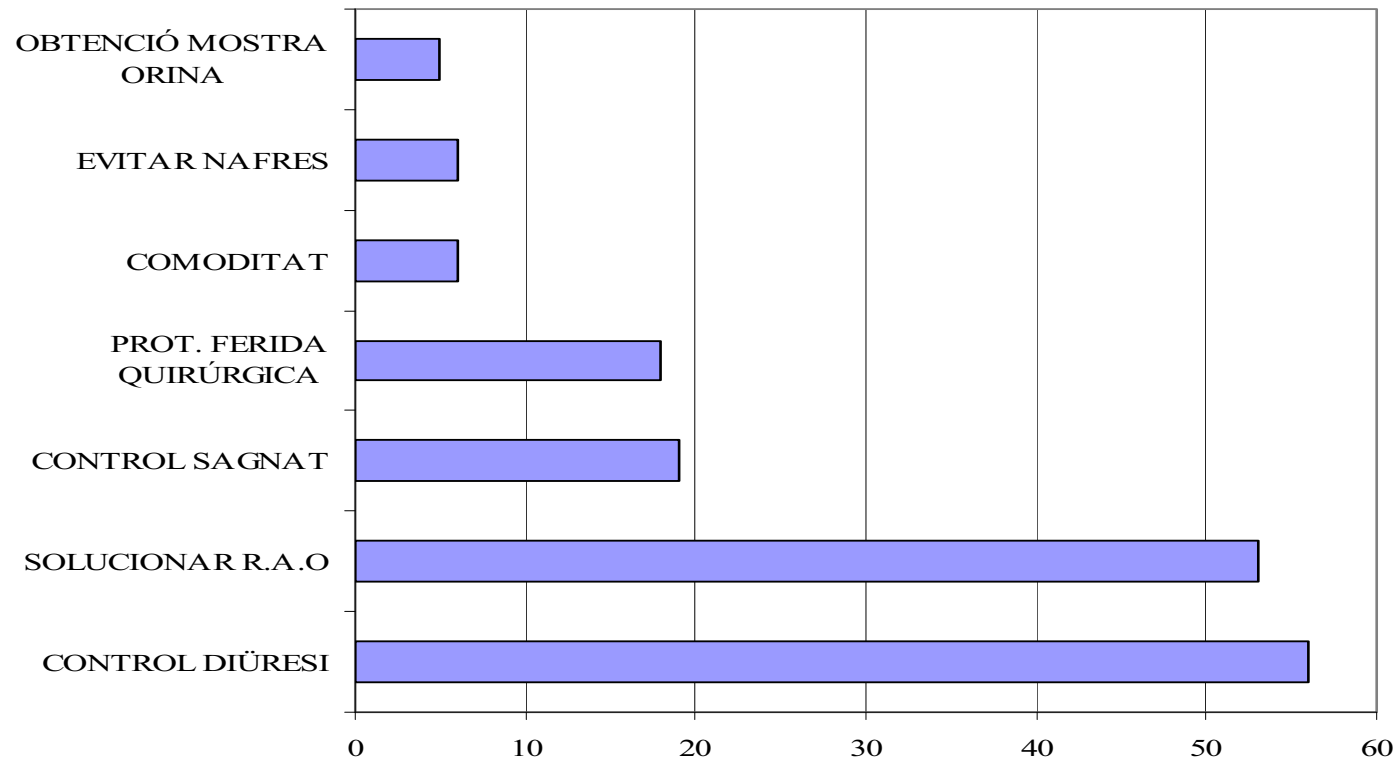
- La majoria (el doble) són homes.
- La mitjana d'edat és de 77 anys amb un rang dels 31 fins els 98 anys.

RETENCIONS URINÀRIES

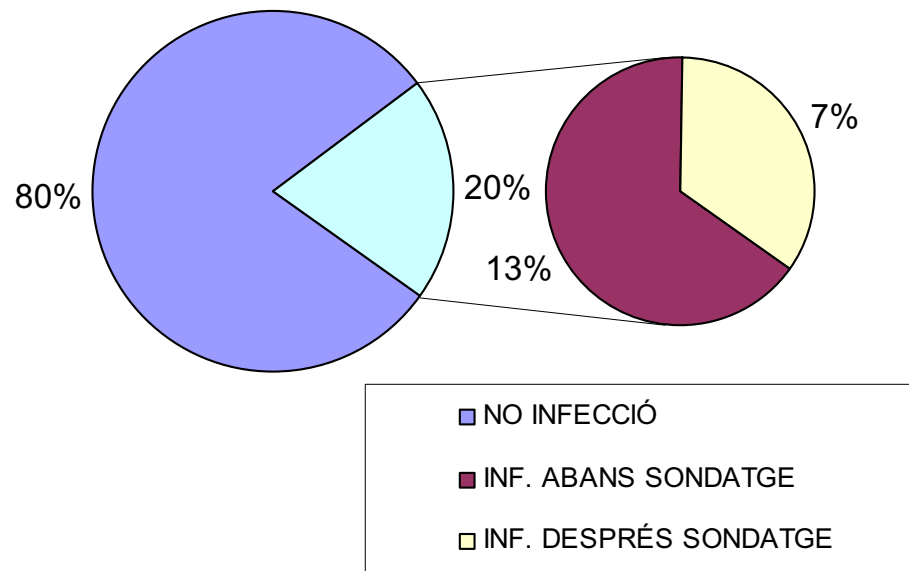
- **Després del sondatge es varen registrar 3 casos de retenció urinària representant un 2,3% sobre el total de pacients (129)**

BENEFICIS DEL SONDATGE

- Els beneficis del sondatge son:
  - Controlar la diüresi en un 43%
  - Solucionar el problema de la retenció en un 41%.

INFECCIÓ D'ORINA

- El 80% del pacients que ha portat SV no ha tingut infecció d'orina (103 casos)
- Un 20% dels pacients que han portat SV, tenen infecció d'orina.
- El sol fet de portar SV ja és un risc, tot i que només podem atribuir-li el 7% de les infeccions, perquè un 13% ja tenia infecció abans del sondatge.

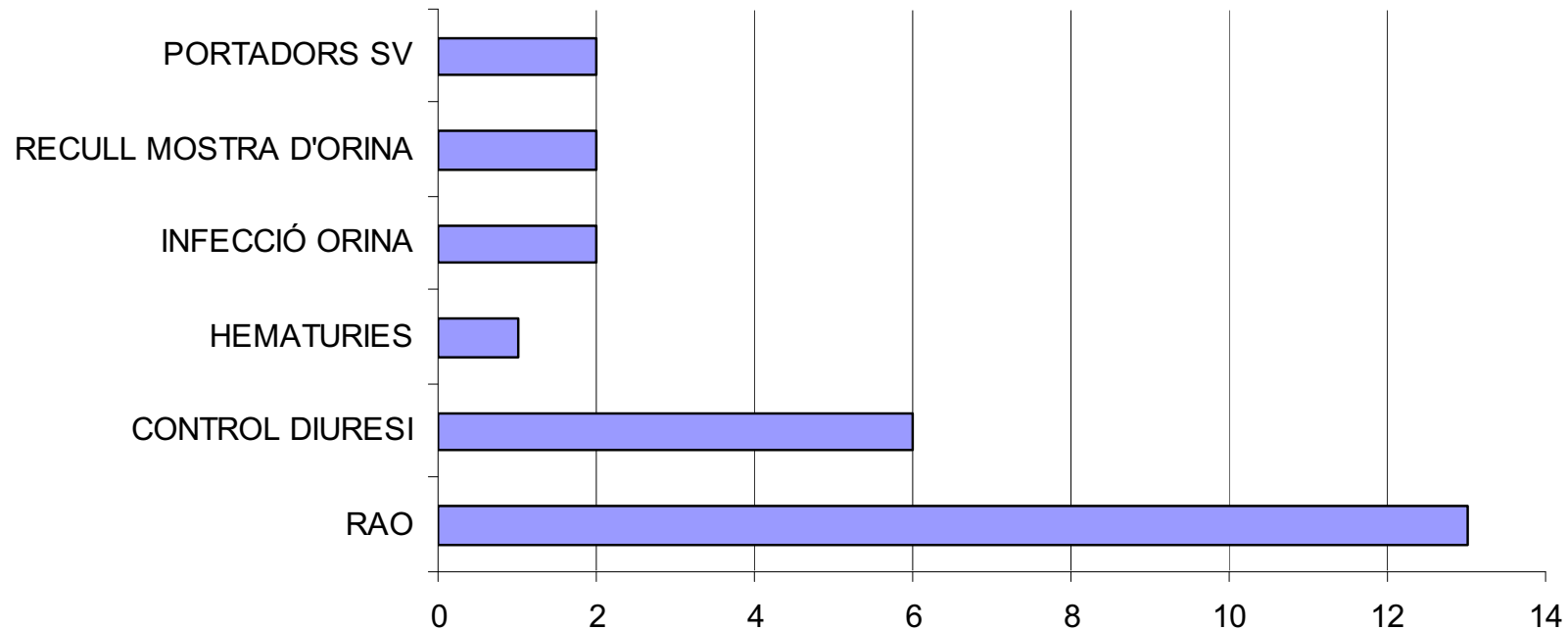
GERMENS CAUSANTS

- ESTERICHIA COLI -4
- PROTEUS MIRABILIS-2
- CÀNDIDES
- PSEUDOMONA AERUGINOSA

**RELACIÓ DELS
PACIENTS AMB
INFECCIÓ URINÀRIA
AMB LES DADES
SEGÜENTS**

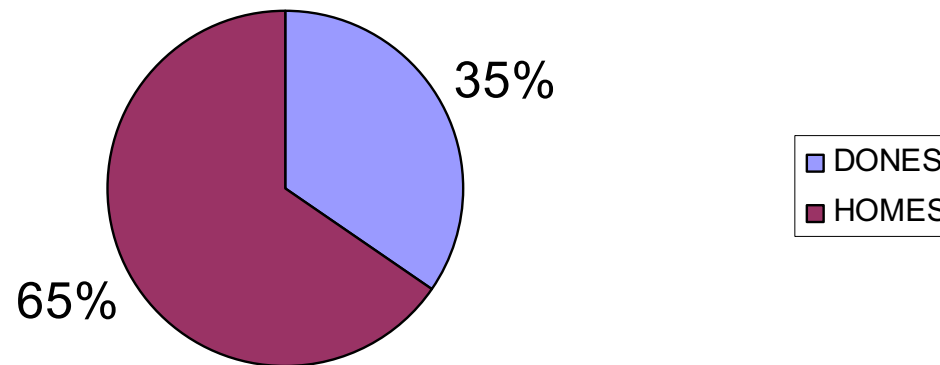
RELACIÓ D'INFECCIÓ AMB MOTIU DE SONDATGE

- La retenció urinària, amb un 50%, és el motiu que provoca més infecció, seguit del control de diüresi amb un 23%.

RELACIÓ INFECCIÓ URINÀRIA SEGONS SEXE

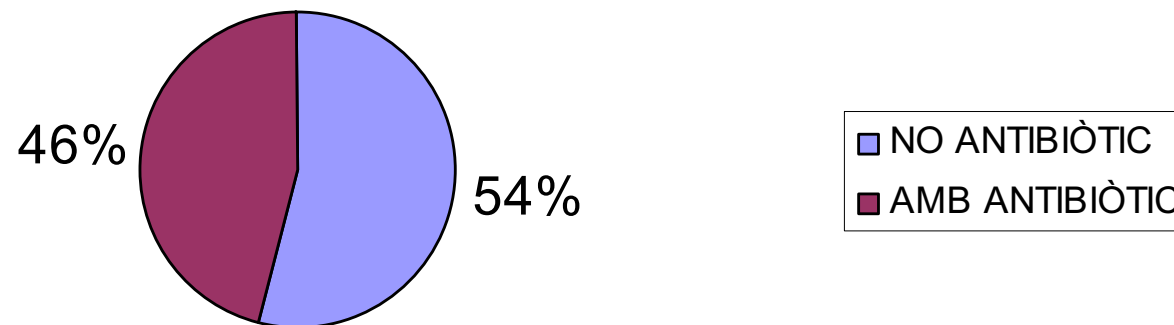

- Predomina la infecció en homes amb un 65% dels casos (discrepant amb altres estudis on predominaven les dones). Cal dir però, que en l'estudi s'han sondat més homes (67%) que dones.

RELACIÓ D'INFECCIÓ URINÀRIA I EDAT

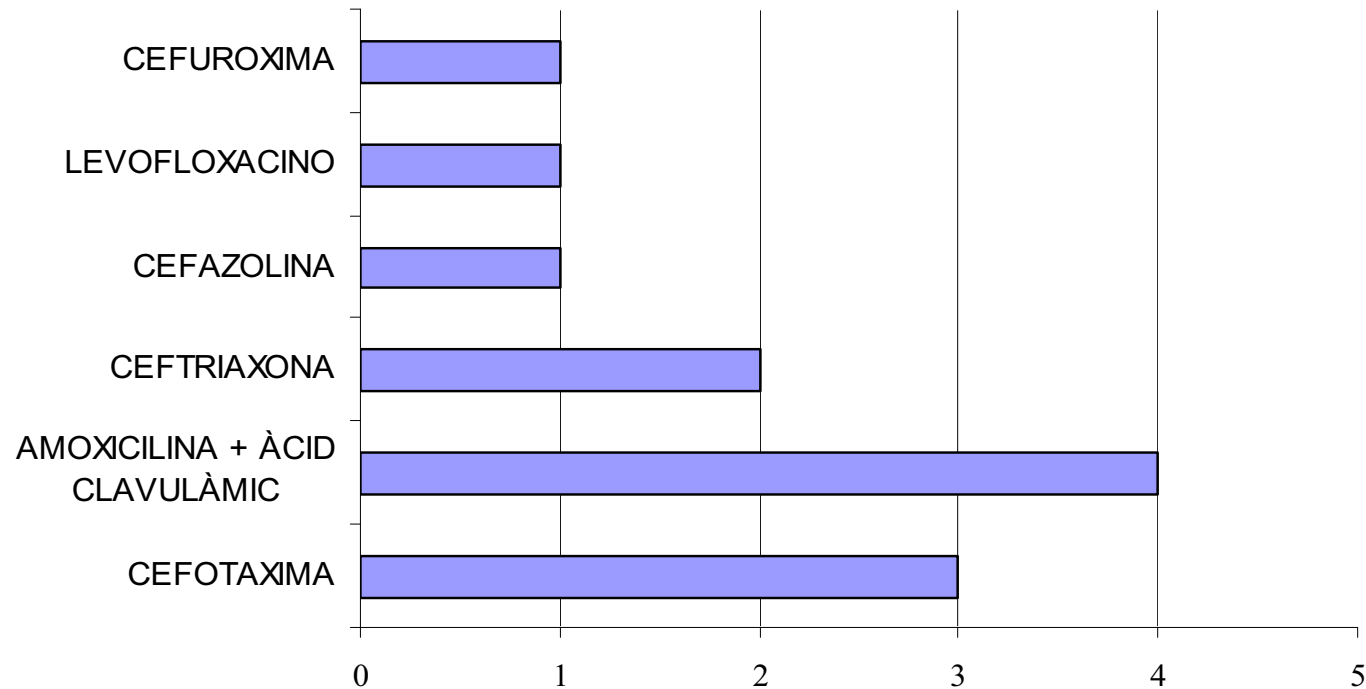
La mitjana d'edat del pacient sondat amb infecció és de 82 anys amb un rang que va dels 42 fins als 98 anys.

RELACIÓ ENTRE INFECCIÓ I PORTAR ANTIBIÒTIC

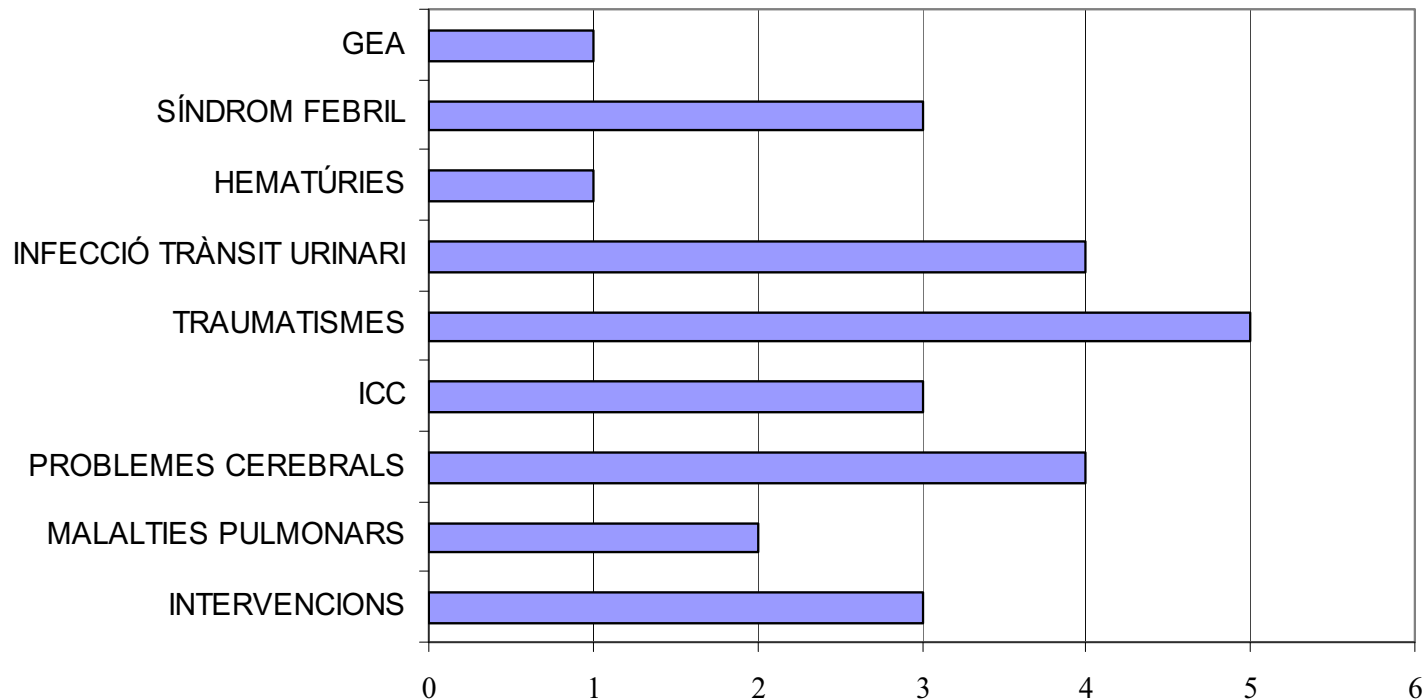
- Un 54% dels pacients amb infecció urinària no portaven antibiòtic, i els pacients que en prenen no era específic per el germen urinari que els afectava

TIPUS D'ANTIBIÒTIC I INFECCIÓ URINÀRIA

- Els pacients amb infecció urinària portaven antibiòtic pautat,
- No duien antibiòtic ni “Pre” sondatge ni “Pre” retirada de sv
- L'antibiòtic més freqüent és l'Amoxicilina + Àcid Clavulàmic en un 15%, que no era sensible per tractar les infeccions.

RELACIÓ MOTIU D'INGRÉS I INFECCIÓ

- El motiu d'ingrés dels pacients que han tingut més infeccions urinàries és per traumatismes en un 19%, seguit de les infeccions del trànsit urinari i problemes cerebrals en un 15%.

RELACIÓ ENTRE INFECCIÓ I QUI SONDA

- Els 26 casos han estat sondats per infermeres, utilitzant una sonda Foley.
- En un 82% dels casos sonden les infermeres
- Quan el sondatge és realitzat per facultatius, es protegeix als pacients amb algun antibiòtic sensible als gèrmens urinaris com: Gentamicina, Tobramicina o Ciprofloxacino.
- La infecció d'orina també es pot agafar per la llum del catèter o per l'espai entre sonda i mucosa uretral.

RESULTATS

- Del total de pacients ingressats (1.382) un 9% s'han hagut de sondar (129)
- La majoria de pacients que han requerit la col·locació de SV han ingressat per operar-se (29,4%) o patien una malaltia pulmonar (17,8%).
- El 77% dels pacients sondats portaven antibiòtic. El més receptat va ser la Ceftriaxona, en un 28,3%. El més utilitzat previ al sondatge i retirada de la SV va ser la Gentamicina en un 46,6% i un 66,6% respectivament.
- Qui ordena el sondatge en un 67% dels casos és el facultatiu.
- Qui sonda en un 82% dels casos és infermeria.
- La sonda que s'utilitza majoritàriament és la Foley en un 83,7% dels casos.

RESULTATS

- Un cert nombre de pacients marxen amb SV (14,7%). En un 46,5% dels casos la sonda es retira abans de 4 dies.
- Un 20% dels pacients sondats tenen infecció d'orina, d'aquest un 13% ja tenien infecció d'orina abans del sondatge, i un 7% es detecta la infecció després del sondatge.
- En 3 casos va haver-hi retenció urinària després del sondatge.
- Un 67% dels pacients sondats són homes, i un 33% són dones.
- El motiu més freqüent per la col·locació d'una sonda és la retenció aguda d'orina en un 37% i el control de diüresi en un 33% dels casos.
- La mitjana d'edat és de 77 anys, el rang va dels 31 anys fins els 98 anys.

CONCLUSIONS

- Detectem 9 infeccions d'orina (7%) que podrien ser afavorides pel sondatge en la nostra unitat (germen 3 E. Coli, 1 Cànvides, 1 Pseudomona Aeruginasa).
  - Tots ells portaven SV. Foley;
  - 6 d'ells no portaven antibiòtic
  - Dels 26 pacients amb infecció, 17 casos ingressen amb infecció d'orina
  - I 5 d'aquests són portadors de sonda vesical i infecció.
- La retenció urinària amb un 50% és el motiu de col·locació de SV que provoca més infecció seguit del control de diüresi amb un 23%.
- El motiu d'ingrés dels pacients que han tingut més infeccions urinàries és per traumatismes en un 19%, seguit de les infeccions del trànsit urinari i problemes cerebrals en un 15%.

CONCLUSIONS

- Un 54% dels pacients amb infecció urinària no portaven antibiòtic, i els pacients que en prenién no era específic per gèrmens urinaris. (Portaven antibiòtic pautat, no antibiòtic ni pre sondatge ni pre retirada, el més freqüent és l'Amoxicilina+ Àcid Clavulàmic en un 15%).
- Els pacients amb infecció tenen una mitjana de 82 anys amb un rang que va dels 42 fins als 98 anys, i majoritàriament són homes, un 65%.
- Els 26 casos que detectem infecció, han estat sondats per infermeres, utilitzant una sonda Foley.

DISCUSSIÓ

- **El 20% dels pacients sondats tenen infecció d'orina.**
- **Només un 7% de les infeccions es poden atribuir al sondatge**
- **Tenint en compte que la mitjana d'edat dels pacients sondats és de 77 anys, s'observa que els pacients amb infecció d'orina son els d'edat major, amb una mitjana de 82 anys.**

DISCUSSIÓ

- Els **26 casos** que detectem infecció, han estat sondats per **infermeres**, utilitzant una sonda Foley.
- **82%**, dels sondatges els fa infermeria
- Els sondatges realitzats per facultatius, sempre es duen a terme amb antibiotic previ o pautat com: **Gentamicina**, **Tobramicina** o **Ciprofloxacino**,

ANEX 1

ETIQUETA DEL PACIENT:
SENSE NOM NI ADREÇA

DIAGNOSTIC	
MOTIU DEL SONDATGE	
PERSONA QUI L'ORDENA	
PERSONA QUI EL REALITZA	
TIPUS DE SONDA	
MIDA O N°	
DIA I HORA DE COL·LOCACIO	
ANTIBIOTIC PRE-SONDATGE	
ANTIBIOTIC PAUTAT	
ANTIBIOTIC PRE-RETIRADA	
DIA I HORA DE RETIRADA	

PROBLEMES DERIVATS DEL SONDATGE	
INFECCIO D'ORINA	
COISSOR	
INCONTINENCIA	
ALTRES	

LABORATORI		
SEDIMENT D'ORINA	DATA	
RESULTAT		
CULTIU D'ORINA	DATA	
RESULTAT		

BENEFICIS OBTINGUTS DEL SONDATGE	
CONTROL DIRESI	
EVITAR NAFRES	
COMODITAT	
ALTRES	

OBSERVACIONS:

PERSONA QUI RECULL LES DADES:

MOLTES
GRÀCIES

